

Poznań, 7 lutego 2024 r.

dr hab. Justyna Majewska, prof. UEP
Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych
Instytut Gospodarki Międzynarodowej
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
al. Niepodległości 10
61-875 Poznań
e-mail: justyna.majewska@ue.poznan.pl

RECENZJA

**dorobku przedłożonego przez dra Czesława Adamiaka w postępowaniu o nadanie stopnia
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie
geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna**

1. Przedmiot i podstawa formalna recenzji

Recenzję wykonano na podstawie:

- pisma z dnia 4 grudnia 2023 r. dr hab. Elżbiety Grzelak-Kostulskiej, prof. UMK, Przewodniczącej Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uchwały nr 9/2023 Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 27 października 2023 r.,
- ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742 ze zm.).

Do oceny w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna dra Czesława Adamiaka wpłynął wniosek z dnia 30 czerwca 2023 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zawierający następujące załączniki:

- autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych,
- wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym cykl powiązanych tematycznie 8 artykułów naukowych pt. „Wynajem krótkoterminowy mieszkań za pośrednictwem platform internetowych: stan i dynamika przestrzenna oraz generalizacje na podstawie analiz geoinformacyjnych”,
- dane Wnioskodawcy,
- skan dokumentu potwierdzającego uzyskanie stopnia doktora przez Pana Czesława Adamiaka,
- oświadczenie dotyczące wkładu autorskiego w artykule: Adamiak, C., Szyda, B. (2022). Combining Conventional Statistics and Big Data to Map Global Tourism Destinations Before COVID-19. *Journal of Travel Research*, 61(8), 1848–1871,
- zaświadczenie potwierdzające odbycie stażu na Uniwersytecie Wschodniej Finlandii,
- umowa potwierdzająca zatrudnienie na Uniwersytecie Wschodniej Finlandii.

Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, elementami podlegającymi ocenie w kontekście nadania stopnia doktora habilitacyjnego (które definiuje art. 219 ust 1 ww. Ustawy), poza posiadaniem stopnia doktora są:

- posiadanie w dorobku osiągnięcia naukowego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny oraz
- wykazywanie się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Przedłożona recenzja składa się z następujących części:

- sylwetka Habilitanta – podstawowe informacje,
- ocena wskazanego przez Habilitanta osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- ocena pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta,
- ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W recenzji uwzględniono także pozostałą aktywność dra Czesława Adamiaka (działalność dydaktyczna, organizacyjna, popularyzatorska), która stanowi istotne dopełnienie sylwetki Habilitanta. Dokonując przeglądu dorobku Habilitanta należy sformułować stwierdzenie, zgodnie z którym we wniosku poprawnie wskazano dyscyplinę naukową geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

2. Sylwetka Habilitanta – podstawowe informacje

Dr Czesław Adamiak jest absolwentem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi), gdzie w 2010 roku uzyskał tytuł zawodowy magistra geografii ze specjalizacją geografia społeczno-ekonomiczna i planowanie przestrzenne. W 2014 roku uzyskał stopień doktora nauk o Ziemi w zakresie geografii nadany przez Radę Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Rozwój zjawiska drugich domów w Polsce na przykładzie Borów Tucholskich”.

Lata 2014–2015 podczas studiów doktoranckich i bezpośrednio po nich Habilitant spędził na Uniwersytecie Wschodniej Finlandii (UEF), najpierw jako stypendysta CIMO w Departamencie Studiów Geograficznych i Historycznych w Joensuu, a następnie jako pracownik na stanowisku badawczym w Centrum Badań Turystyki Uniwersytetu Wschodniej Finlandii w Savonlinnie. W latach 2015–2017 był zatrudniony na stanowisku asystenta na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu a następnie od 2017 roku pracuje na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej (do 2019 r. Wydziale Nauk o Ziemi) Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W latach 2018–2019 odbył staż w Departamencie Geografii i Historii Ekonomicznej Uniwersytetu w Umeå w Szwecji jako *senior visiting lecturer*.

3. Ocena wskazanego przez Habilitanta osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Jako osiągnięcie naukowe Habilitant wskazał cykl publikacji pt. „Wynajem krótkoterminowy mieszkań za pośrednictwem platform internetowych: stan i dynamika przestrzenna oraz generalizacje na podstawie analiz geoinformacyjnych”. Na powyższe osiągnięcie naukowe Habilitanta składa się osiem artykułów naukowych, w tym jedna empiryczna notatka naukowa (*research note*). Siedem z nich opublikowanych jest w języku angielskim, jeden w języku polskim. Osiągnięcie habilitacyjne

stanowi 23% ogólnego liczbowego dorobku (liczba publikacji) Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora.

Habilitant jest jedynym autorem sześciu publikacji wskazanego cyklu, a dwie pozostałe są artykułami napisanymi we współautorstwie. Wyjaśnienia złożone przez Habilitanta potwierdzone przez współautorów (w formie oświadczenia o wkładzie autorskim w artykuł naukowy oraz zgodnego z zasadami poświadczenia autorstwa w ramach artykułu naukowego w sekcji „Author Contributions”) w sposób jednoznaczny wskazują, że jego wkład w prowadzenie badań i powstanie tych publikacji był dominujący. Wkład ten przejawiał się między innymi w: opracowaniu koncepcji i metodyki badania, gromadzeniu i analizie danych, przygotowaniu fragmentów tekstu artykułu oraz zarządzaniu projektem.

W ujęciu całościowym przedstawione osiągnięcie naukowe, tj. cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych odnosi się do spójnego zakresu badań Habilitanta, zarówno samodzielnych, jak i we współpracy z innymi badaczami, nad problematyką wynajmu krótkoterminowego mieszkań za pośrednictwem platform internetowych i wykorzystania pochodzących z nich danych oraz informacji do oceny wielkości, struktury oraz zmienności przestrzennej i czasowej elementów zagospodarowania turystycznego oraz ruchu turystycznego w różnych skalach przestrzennych, a także określenia ich determinantów. Pojawienie się nowych, niedostępnych wcześniej możliwości pozyskiwania do analiz przestrzennych dużych zbiorów danych o wynajmie krótkoterminowym, w tym danych lokalizacyjnych, odczytywanych bezpośrednio ze stron internetowych, m.in. automatycznie za pomocą skryptów programistycznych (techniki *web-scrapingu*), gromadzonych i publikowanych przez wyspecjalizowane instytucje czy przekazywanych przez operatorów platform najmu krótkoterminowego do Eurostatu czy jednostek samorządu terytorialnego, umożliwiło poszerzenie wnioskowania na temat przestrzennych aspektów rozwoju turystyki w ramach nurtu geografii turystyki.

Wybrana przez Habilitanta tematyka jest interesującym poznawczo zamierzeniem badawczym, posiadającym również cenny charakter użytkowy. Odpowiada ona aktualnym wyzwaniom naukowym przed jakimi stoi nauka i praktyka, na co Habilitant zwraca uwagę w zaprezentowanych pracach oraz częściowo w Autoreferacie. Szybki rozwój technologiczny powoduje, że w badaniach społeczno-ekonomicznych, w szczególności przestrzennych, wymagana jest umiejętna integracja tradycyjnych danych statystycznych i metod badawczych z metodami wykorzystującymi nowe źródła danych i informacji, w tym pochodzących z aktywności użytkowników platform internetowych czy gromadzonych przez urzędników (duże zbiory danych – *big data*). Wnioski z badań implikują rekomendacje z zakresu zarządzania jednostkami terytorialnymi dla polityki lokalnej, polityki turystycznej, jak również mogą być zastosowane szerzej, np. do zarządzania zjawiskami kryzysowymi w turystyce w przypadku pojawienia się szoków zewnętrznych, jak pandemia. Wynika to z możliwości zastosowania wypracowanych w badaniach przestrzennych rozwiązań metodycznych do optymalizacji decyzji na różnych szczeblach zarządzania terytorialnego. Sformułowanie takich rekomendacji nie stanowi jednak odrębnej, normatywnej perspektywy badawczej Habilitanta, jest tylko sygnalizowane w poszczególnych pracach.

Motywuując podjęcie powyższej tematyki badawczej Habilitant wskazał „postulaty teoretyczno-poznawcze oraz metodyczne”, tj. potrzebę:

- uwzględnienia w studiach przypadków również obszarów innych niż duże miasta, które dominują w dotychczasowych badaniach nad najmem krótkoterminowym tak, aby wyjaśnić jego konsekwencje na obszarach turystycznych o różnych cechach i znajdujących się na różnych etapach rozwoju,

- prowadzenia badań w szerokiej skali przestrzennej (wyjście poza wąskie ujęcie studiów przypadków, generalizacja wniosków i ich zastosowanie do innych kontekstów przestrzennych),
- uwzględnienia współzależności między uwarunkowaniami lokalnymi (przestrzenny system społeczno-ekonomiczny) i globalnymi (ekspansja międzynarodowa platform wynajmu, rozwój turystyki międzynarodowej, umiędzynarodowienie rynku nieruchomości),
- krytycznego podejścia do źródeł danych o rynku najmu krótkoterminowego, zarówno uzyskanych od wyspecjalizowanych dostawców, jak i zgromadzonych metodą *web-scrapingu*,
- opracowania procedur umożliwiających zastosowanie danych dotyczących platform do wnioskowania o zmienności przestrzennej i czasowej ruchu turystycznego.

Habilitant sformułował główny cel badań jako „wyjaśnienie struktury i dynamiki przestrzennej zjawiska najmu krótkoterminowego jako elementu zagospodarowania turystycznego oraz odzwierciedlenia ruchu turystycznego w różnych skalach przestrzennych”. Cel ten uszczegółowił wskazując cele teoretyczno-poznawcze oraz metodyczne. Pierwsze z nich przedstawił w formie czterech pytań badawczych, które brzmią następująco:

1. Jakie czynniki determinują rozmieszczenie, dynamikę oraz strukturę ofert najmu krótkoterminowego mieszkań w skali ponadlokalnej?
2. Jaką rolę odgrywają mieszkania przeznaczone na wynajem krótkoterminowy w zagospodarowaniu turystycznym obszarów: w jakim sposób uzupełniają lub konkurują z tradycyjną bazą noclegową?
3. Jakie przestrzenne zmiany w ofercie wynajmu krótkoterminowego, a także ich znaczeniu dla zagospodarowania turystycznego nastąpiły w czasie pandemii COVID-19?
4. Co na temat struktury przestrzennej turystyki na świecie można wywnioskować z danych o wynajmie krótkoterminowym?

Ponadto Habilitant sformułował trzy cele metodyczne, tj.:

1. Wypracowanie własnej procedury i narzędzi gromadzenia danych przestrzennych o ofercie wynajmu krótkoterminowego oraz jej wykorzystaniu, a także integracja tych danych z istniejącymi danymi przestrzennymi.
2. Krytyczna ocena dostępnych źródeł danych na temat wynajmu krótkoterminowego.
3. Opracowanie procedury wykorzystania danych przestrzennych o wynajmie krótkoterminowym mieszkań dla wnioskowania na temat struktury przestrzennej i dynamiki ogółu ruchu turystycznego.

Habilitant sformułował zamierzenia badawcze o charakterze poznawczym oraz metodycznym, niemniej cztery pierwsze określone przez niego „szczegółowe cele teoretyczno-poznawcze” są w istocie problemami badawczymi ujętymi w formie pytań. Wśród nich zaskakujące może być pytanie 4, jeśli ma być ono rozumiane jako cel, który z założenia powinien być precyzyjny, mierzalny i którego osiągnięcie ma przyczynić się do rozwinięcia dyscypliny naukowej. Dodatkową wątpliwość może budzić określenie celów jako „teoretycznych”, ponieważ w przedstawieniu dorobku brakuje osadzenia badań w teorii, na której tle Habilitant ująłby własny wkład w naukę. Dokonano szerokiego przeglądu literatury cytując ponad 400 pozycji literatury, w większości najnowszej z pierwszych trzech dekad XXI wieku, niemniej w dyskusji i wyprowadzeniu problemów badawczych brakuje odniesień do teorii wraz z lukami badawczymi stanowiącymi o możliwych kierunkach jej rozwinięcia.

Ponadto dyskusyjne jest czy wszystkie postawione cele badawcze zostały w pełni osiągnięte, jak na przykład „TP-1: „Jakie czynniki determinują rozmieszczenie, dynamikę oraz strukturę ofert najmu krótkoterminowego mieszkań w skali ponadlokalnej?”. Zapowiedź w celu pierwszym identyfikacji determinantów rozmieszczenia, struktury i dynamiki ofert najmu krótkoterminowego mieszkań

w skali ponadlokalnej powoduje oczekiwanie bardziej kompleksowego niż zaproponowany w cyklu artykułów naukowych podejścia do określenia możliwych czynników wpływających na omawiane zjawisko najmu krótkoterminowego na cele turystyczne. Zjawisko to ma złożony charakter i wymaga bardziej całościowego ujęcia determinantów w procedurze badawczej na podstawie bardziej pogłębionego wyprowadzenia hipotez badawczych popartych literaturą przedmiotu, w szczególności odniesień do koncepcji teoretycznych (a nie tylko przeglądu literatury bez osadzenia problematyki badawczej w teorii dyscypliny).

Habilitant przyjął przede wszystkim operacyjną perspektywę spojrzenia na problem badawczy odnoszącą się do: analizowania determinantów rozmieszczenia, dynamiki i struktury ofert najmu krótkoterminowego nieruchomości, roli tego wynajmu krótkoterminowego w zagospodarowaniu turystycznym obszarów oraz oceny zmian w rozkładzie przestrzennym w ujęciu popytowym i podażowym, w szczególności zmian mobilności turystów w wyniku pandemii Covid-19.

W warstwie metodycznej wypracowano własną procedurę i narzędzia gromadzenia danych przestrzennych o ofercie wynajmu krótkoterminowego oraz jej wykorzystaniu, zintegrowano te nowe dane z już istniejącymi, dokonano oceny dostępnych źródeł danych na temat wynajmu krótkoterminowego oraz opracowano procedurę wykorzystania danych przestrzennych o wynajmie krótkoterminowym nieruchomości do wnioskowania na temat struktury przestrzennej i dynamiki ruchu turystycznego. Na etapie gromadzenia informacji Habilitant wykorzystał samodzielnie przygotowaną bazę danych pozyskanych z platformy internetowej Airbnb metodą *web-scrapingu* w oparciu o dostępne już i stosowane w badaniach narzędzie (skrypt Pythona), dotyczące lokalizacji obiektów najmu krótkoterminowego oraz recenzji użytkowników tych obiektów zostawianych na platformie internetowej, a także źródła wtórne, m.in. pobrane z serwisu AirDNA, gromadzone i publikowane przez wyspecjalizowane instytucje czy przekazywane przez operatorów platform najmu krótkoterminowego oraz pochodzące ze statystyki publicznej – udostępniane przez UNWTO, Eurostat, krajowe instytucje statystyczne i inne. W zakresie metod i technik Habilitant posłużył się m.in.: analizą opisową, porównawczą, przestrzenną i współzależności zjawisk oraz analizami wielowymiarowymi, stosując m.in. wskaźniki koncentracji, autokorelacji przestrzennej, regresję, ekstrapolację, łączenie przestrzenne, dezagregację, grupowanie metodą k-średnich. Zaproponowaną ramę metodyczną należy uznać za właściwą do badania podjętej problematyki. Zakres i charakterystyka pozyskanych danych geoinformacyjnych mogły jednak posłużyć za podstawę szerszych analiz geoinformacyjnych a nie tylko do wykorzystania zgromadzonych danych geoinformacyjnych w standardowej analizie statystycznej.

W powyższym ujęciu logiki badawczej pewne wątpliwości może budzić tytuł cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, ponieważ nie zostało w nim dopowiedziane, że wynajem krótkoterminowy mieszkań odnosi się do celów turystycznych. Natomiast zgodnie ze sformułowaniem celu głównego badań wynajem krótkoterminowy stanowi element zagospodarowania turystycznego oraz odzwierciedla ruch turystyczny i tak traktowany jest w poszczególnych artykułach naukowych stanowiących cykl publikacji. W przedstawionych badaniach całość zjawiska wynajmu krótkoterminowego wykorzystywana jest jako miernik ruchu turystycznego, co jest pewnym uproszczeniem i źródłem braku spójności niektórych twierdzeń i wniosków.

Inną kwestią dyskusyjną jest wskazanie w tytule cyklu na przeprowadzenie „analiz geoinformacyjnych”, które jednak w przedłożonych pracach zdają się sprowadzać do wykorzystania danych lokalizacyjnych obiektów najmu krótkoterminowego przypisanych do konkretnych jednostek terytorialnych i w takim ujęciu analizowanych. Pojawia się zatem pytanie o to, na czym polegały i co konkretnie wniosły w przeprowadzonych badaniach wskazane przez Habilitanta w tytule cyklu analizy geoinformacyjne. Na to pytanie nie daje odpowiedzi Autoreferat. Takie analizy mogłyby wiązać się

przykładowo z wykorzystaniem m.in. współrzędnych geograficznych obiektów zagospodarowania turystycznego (wynajmu krótkoterminowego nieruchomości) do zbudowania macierzy wag przestrzennych we wskaźnikach autokorelacji przestrzennej analizowanych zjawisk na podstawie środków ciężkości (modeli grawitacyjnych) rozkładu przestrzennego tych obiektów i uzyskania w ten sposób bardziej odpornych wyników współzależności przestrzennej (klastrow wysokich i niskich wartości), do określenia trajektorii przestrzennych mobilności turystycznej albo np. do pomiaru procesów geograficznego *spillover* (rozlewania się zjawisk w przestrzeni) w odniesieniu do obszarów recepcji turystycznej, itp.

Poniżej przedstawiono ocenę poszczególnych publikacji wskazanych przez Habilitanta jako osiągnięcie naukowe będące podstawą o ubieganie się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Artykuł we współautorstwie Adamiak, C., Szyda, B., Dubownik, A., García-Álvarez, D. (2019), *Airbnb Offer in Spain — Spatial Analysis of the Pattern and Determinants of Its Distribution* odnosi się do dwóch pierwszych celów poznawczych i dwóch pierwszych celów metodycznych wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- zgromadzenie w ramach własnej bazy danych i wykorzystanie wcześniej nieanalizowanych danych o lokalizacji i charakterystyce 250 tysięcy ofert wynajmu krótkoterminowego na terenie całej Hiszpanii, w podziale na 8124 jednostki terytorialne na szczeblu lokalnym,
- integracja danych pozyskanych z internetu metodą *web-scrapingu* (na podstawie skryptu opublikowanego przez Toma Slee w 2018 roku i udostępnionego on-line dla innych badaczy) z innymi danymi, m.in. pochodzącymi z platformy Trip Advisor i statystyki publicznej (dane urzędu statystycznego Hiszpanii),
- opracowanie procedury *web-scrapingu* na potrzeby badań autorskich,
- porównanie kompletności utworzonej bazy danych metodą *web-scrapingu* z trzema innymi serwisami gromadzącymi dane w oparciu o ofertę Airbnb: Inside Airbnb, DataHippo oraz AirDNA,
- określenie zróżnicowania przestrzennego i współzależności przestrzennej intensywności wynajmu krótkoterminowego w skali kraju (Hiszpania),
- zastosowanie regresji ważonej przestrzennie,
- wizualizacja danych przestrzennych oraz niektórych wyników badań.

Zastrzeżeniem krytycznym w odniesieniu do tego artykułu jest ogólnikowość niektórych wniosków z badań w stosunku do posiadanych danych empirycznych, które można by wyprowadzić bez stosowania zróżnicowanych metod i procedur badawczych. Oryginalność rezultatów poznawczych jest więc w tym przypadku ograniczona. Dotyczy to zarówno uogólnionego wnioskowania na temat rozkładu przestrzennego obiektów wynajmu krótkoterminowego jako części podaży turystycznej, jak i determinantów tego rozkładu, które są dość oczywiste. Ma to związek z mało pogłębioną genezą sformułowanych w artykule hipotez badawczych.

Pomimo dysponowania danymi geoinformacyjnymi na temat wynajmu krótkoterminowego Autorzy nie podjęli próby złagodzenia obiektywnych słabości zastosowanych mierników współzależności przestrzennych, tj. ich wrażliwości na sposób zdefiniowania sąsiedztwa (zbudowania macierzy wag przestrzennych) przy różnych kształtach i wielkości jednostek terytorialnych stanowiących przedmiot badania współzależności przestrzennej. W przeprowadzonej analizie autokorelacji przestrzennej wybrano jeden sposób definiowania sąsiedztwa jednostek terytorialnych

(bazujący na przyległości obiektów – wspólnej granicy wg tzw. konfiguracji królowej) i nie sprawdzono odporności wyników na zmianę sposobu definiowania tego sąsiedztwa.

Sposób, w jaki zbadano kwestię ujętą w celu drugim cyklu badań, tj. komplementarność bądź konkurencyjność ofert wynajmu krótkoterminowego względem pozostałych elementów zagospodarowania turystycznego nie pozwolił na uzyskanie jednoznacznej odpowiedzi w omawianej części osiągnięcia naukowego. Wnioski opisane jako „raczej uzupełniają niż konkurują” itp. nie są przekonujące. Zabrakło precyzji i jasnego określenia oraz uzasadnienia sposobu pomiaru i założeń oceny tego, kiedy mamy do czynienia z uzupełnianiem oferty podaży turystycznej, a kiedy z konkurencyjnością. W artykule jest to dość swobodnie przyjęte przez Autorów, bez przedstawienia obiektywnych podstaw próby dokonania oceny w tym zakresie.

Ponadto pewne wątpliwości może budzić opublikowanie omawianego artykułu w czasopiśmie „ISPRS International Journal of Geo-Information” wydawanym przez MDPI, które w niektórych środowiskach akademickich uznawane są za „drapieżne” z uwagi na nierzetelne praktyki tego wydawcy (zgodnie z raportem listy czasopism dostępnym pod linkiem: <https://predatoryreports.org/news/f/list-of-all-mdpi-predatory-publications?fbclid=IwAR32ISvgglvIOPcx4Q8qUhZy7leTYXdIPLfxlReVuzyn2ufIOP3b6DRdNPM>). Artykuł ten ze względu na swoją wartość merytoryczną z powodzeniem mógł być opublikowany w miejscu niebudzącym wątpliwości.

Notatka naukowa Adamiak, C. (2018b), *Mapping Airbnb supply in European cities* odnosi się do dwóch pierwszych celów poznawczych sformułowanych przez Habilitanta, ale jest chronologicznie pierwszym opracowaniem (2018 rok), zapowiadającym dopiero zakres badań przeprowadzonych w późniejszym czasie i opublikowanych w kolejnych artykułach. W tej części osiągnięcia naukowego określono rozkład przestrzenny i charakterystykę oferty Airbnb na poziomie miast europejskich, na podstawie danych pochodzących z systemu śledzącego oferty platformy wynajmu krótkoterminowego Airbnb stosowanego przez firmę AirDNA.

W opracowaniu tym na uwagę zasługuje wskazany ciekawy kierunek dalszych badań nad aktualnymi zachowaniami turystów związanymi z podróżą w efekcie działalności platform wynajmu krótkoterminowego o charakterze *peer-to-peer* (i innych), mających na celu ocenę ekspansji geograficznej aktywności turystycznej w szerszych niż miejska skalach przestrzennych w porównaniu do procesów koncentracji przestrzennej w popularnych obszarach recepcji turystycznej. Artykuł ten, wbrew zapowiedziom, nie wyjaśnia kwestii komplementarności i konkurencyjności obiektów wynajmu krótkoterminowego na cele turystyczne względem innych obiektów zagospodarowania turystycznego (tradycyjnej bazy noclegowej).

Artykuł Adamiak, C. (2022a), *Current state and development of Airbnb accommodation offer in 167 countries* odnosi się do pierwszego celu poznawczego i pierwszego celu metodycznego wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- zgromadzenie w ramach własnej bazy danych i wykorzystanie wcześniej nieanalizowanych danych o lokalizacji i charakterystyce ofert wynajmu krótkoterminowego w ujęciu globalnym z wykorzystaniem metody *web-scrapingu* platformy Airbnb w dwóch seriach w 2018 i 2019 roku (5,7 mln ofert, w tym 3,6 mln aktywnych),
- określenie przestrzennego zróżnicowania intensywności i struktury rodzajowej wynajmu krótkoterminowego w skali globalnej oraz ich zmiany w czasie (lata 2018 i 2019),

- dokonanie porównań międzynarodowych i między regionami w ujęciu globalnym w odniesieniu do wielkości, struktury i dynamiki zmian ofert wynajmu krótkoterminowego, pogrupowanie krajów i regionów wg struktury rodzajowej oferty wynajmu krótkoterminowego,
- powiązanie danych charakteryzujących ofertę wynajmu krótkoterminowego na świecie z charakterystyką społeczno-gospodarczą krajów i ich położeniem geograficznym,
- wizualizacja danych przestrzennych oraz niektórych wyników badań,
- rozszerzenie tradycyjnej koncentracji badań zjawiska wynajmu krótkoterminowego w obszarach miejskich na pozamiejskie jednostki terytorialne.

Artykuł Adamiak, C. (2020), *Peer-to-peer accommodation in destination life cycle: the case of Nordic countries* odnosi się do drugiego celu poznawczego i pierwszego celu metodycznego wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- odniesienie badań do podstawy teoretycznej, tj. modelu cyklu życia obszaru turystycznego (TALC, Butler, 1980, 2006), co stanowi interesujący poznawczo kierunek badań ze względu na istniejącą lukę badawczą w tym zakresie i potencjalny wkład badań w rozwinięcie modelu,
- pozyskanie danych na temat wynajmu krótkoterminowego za pomocą *web-scrapingu* i ich integracja z innymi, tradycyjnie pozyskiwanymi danymi statystycznymi,
- połączenie klasyfikacji regionów wg faz ewolucji turystycznej (choć dokonanej w uproszczony sposób) z informacją na temat podaży i wykorzystania platform wynajmu krótkoterminowego wg ofert Airbnb.

Pewną słabością czy niewykorzystaniem potencjału badań zaprezentowanych w tej części osiągnięcia naukowego jest dość uproszczone zastosowanie modelu TALC (w odniesieniu do wyodrębnienia fazy cyklu życia obszarów recepcji turystycznej), a także brak zbadania odporności wyników na zmianę sposobu wyodrębnienia tych faz, itp. Można mieć również w przypadku tego artykułu naukowego wątpliwości, w jakim zakresie zaprezentowane w nim badania pozwalają osiągnąć wskazany przez Habilitanta cel badawczy dotyczący relacji komplementarności i konkurencyjności między wynajmem krótkoterminowym i tradycyjną bazą noclegową. Ponadto brakuje sformułowania rekomendacji dla polityki turystycznej i lokalnej na podstawie przeprowadzonych badań, podczas gdy przyjęcie szerszej perspektywy normatywnej spojrzenia na podjęty problem badawczy wzmocniłoby efekty poznawcze i aplikacyjne badań, obok mocniej akcentowanych efektów metodycznych. Dużą wartością dodaną byłoby sformułowanie zaleceń dla praktyki gospodarczej w odniesieniu do podmiotów zarządzających regionami i jednostkami terytorialnego podziału kraju, które mierzą się m.in. z wyzwaniami dotyczącymi overtourismu czy gentryfikacji dzielnic miast a mogłyby uzyskać wskazania wynikające z wniosków z badań nad zjawiskiem najmu krótkoterminowego na cele turystyczne.

Artykuł Adamiak, C. (2022b), *Najem krótkoterminowy w Polsce w czasie pandemii COVID-19* odnosi się do trzeciego celu poznawczego wskazanego przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- wykorzystanie w badaniach danych wtórnych „niewidocznych” w konwencjonalnych badaniach statystycznych w odniesieniu do form zakwaterowania turystycznego,
- wzbogacenie badań na temat wpływu pandemii Covid-19 na sektor wynajmu krótkoterminowego poprzez uwzględnienie, poza obszarami dużych miast, także obszarów mniej zatłoczonych, w szczególności obszarów wiejskich, czy terenów słabo zurbanizowanych

oraz takich, na których są zlokalizowane tzw. drugie domy (na przykładzie Polski), z wykorzystaniem danych pochodzących z platform Airbnb oraz Vrbo,

- ujęcie dynamiczne poprzez wykorzystanie danych dotyczących wynajmu krótkoterminowego nieruchomości przed pandemią i w trakcie pandemii Covid-19,
- ocena wrażliwości wynajmu krótkoterminowego jako elementu zagospodarowania turystycznego na zmiany o charakterze szoku zewnętrznego, jakim była pandemia (procesy substytucji celów podróży i zachowań turystycznych w czasie pandemii),
- odniesienie zidentyfikowanych w literaturze międzynarodowej trendów zmian podaży i popytu na obiekty wynajmu krótkoterminowego na cele turystyczne do sytuacji w Polsce w kontekście pandemii,
- wizualizacja danych przestrzennych oraz niektórych wyników badań.

Artykuł Adamiak, C. (2023a), *COVID-resistant domestic short-term rentals in Europe* odnosi się do trzeciego celu poznawczego oraz drugiego celu metodycznego wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- połączenie konwencjonalnych statystyk dotyczących bazy hotelarskiej z nowymi danymi udostępnionymi przez Eurostat dotyczącymi zakwaterowania krótkoterminowego (SSA) w badaniu porównawczym skutków pandemii dla popytu turystycznego w tych różnych grupach obiektów zakwaterowania w 31 krajach europejskich,
- określenie różnic w wykorzystaniu przez turystów mieszkań wynajmowanych przez platformy *peer-to-peer* oraz tradycyjnej bazy noclegowej w czasie pandemii i ich związku z restrykcyjnością obostrzeń w pandemii oraz znaczeniem turystyki krajowej w ogólnym ruchu turystycznym na danym obszarze.

Artykuł we współautorstwie Adamiak, C., Szyda, B. (2022), *Combining Conventional Statistics and Big Data to Map Global Tourism Destinations Before COVID-19* odnosi się do czwartego celu poznawczego oraz pierwszego i trzeciego celu metodycznego wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- połączenie tradycyjnych źródeł danych statystycznych dotyczących populacji i nowego źródła informacji geostatystycznej o wynajmie krótkoterminowym za pośrednictwem platformy Airbnb do wykazania ograniczeń statystyk UNWTO,
- opracowanie i opisanie światowych map rozkładu obszarów recepcji turystycznej mierzonych liczbą przyjazdów turystycznych oraz wydatkami turystycznymi na wyższym przestrzennym poziomie szczegółowości niż przy zastosowaniu konwencjonalnych danych, wyznaczenie przestrzennych klastrów wysokich i niskich wartości tych cech wraz z oceną tendencji zmian w tym zakresie, rozkładu globalnej populacji oraz charakterystyki ekonomicznej analizowanych obszarów,
- wykazanie dominującej roli turystyki krajowej w strukturze globalnych przepływów turystów,
- rozbudowana procedura badawcza, analiza dużych zbiorów danych,
- wizualizacja danych przestrzennych oraz niektórych wyników badań,
- wskazanie dalszych kierunków rozwoju opracowanej i zastosowanej w artykule metody posługiwania się dużymi zbiorami danych (*big data*) do analizowania przestrzennych wzorców turystyki w ujęciu popytowym i podażowym, w tym globalnych trendów lokalizacji głównych obszarów koncentracji ruchu turystycznego oraz wskazanie luk badawczych poprzez dodanie do

zastosowanych w omawianych badaniach danych informacji o pochodzeniu turystów, a następnie przeprowadzenie oceny śladu węglowego i zachowań środowiskowych turystów, podróży itd.

W tym miejscu można zauważyć, że uogólnienia stanowiące efekt przeprowadzonych badań w ramach omawianego artykułu sformułowane przez Habilitanta w jego Autoreferacie (s. 26) wskazują na mniej oryginalne wnioski niż ma to miejsce w rzeczywistości. Habilitant stwierdza, przykładowo, że „z wyników widać m.in., że turystyka jest zjawiskiem silnie skoncentrowanym przestrzennie zarówno w skali globalnej, jak i w ramach poszczególnych krajów, a turystyka krajowa jest pod względem skali przemieszczeń i efektów gospodarczych przynajmniej tak samo ważna jak międzynarodowa”.

Artykuł Adamiak, C. (2023b), *Tourism De-Metropolisation but Not De-Concentration: COVID-19 and World Destinations* odnosi się do czwartego celu poznawczego oraz pierwszego i trzeciego celu metodycznego wskazanych przez Habilitanta. Na wyróżnienie w tej części osiągnięcia naukowego zasługuje:

- połączenie nowego źródła informacji o wynajmie krótkoterminowym (poprzez platformę Airbnb) stanowiącym dane o dużej rozdzielczości przestrzennej z danymi statystycznymi gromadzonymi tradycyjnymi metodami dla określenia zmienności przestrzennej i czasowej ruchu turystycznego na świecie w związku z pandemią na wyższym poziomie szczegółowości niż w przypadku tradycyjnych źródeł danych statystycznych – integracja danych pozyskanych z *web-scrapingu* platformy Airbnb z danymi statystycznymi UNWTO, WTTC, Banku Światowego i Eurostatu,
- analiza porównawcza zmian ruchu turystycznego na świecie w dobie pandemii ujętego z wykorzystaniem danych pochodzących ze źródeł tradycyjnych oraz nowego źródła danych o zakwaterowaniu krótkoterminowym (recenzje użytkowników Airbnb jako aproksymanta oceny zmian w ruchu turystycznym w latach 2019-2022) oraz krytyczna ocena wartości informacyjnej zastosowanych rodzajów danych statystycznych,
- wyodrębnienie ponadnarodowych obszarów recepcji turystycznej z wykorzystaniem metody grupowania w oparciu o gęstość (DBSCAN),
- uwzględnienie w badaniu ruchu turystycznego z wykorzystaniem nowego źródła danych rozróżnienia na obszary metropolitarne i pozametropolitarne, a także obszary miast oraz typowe nieurbanizowane obszary recepcji turystycznej,
- bardzo rzetelnie opracowana i przeprowadzona procedura badawcza, walidacja jakości szacunków z wykorzystaniem danych kontrolnych Eurostatu,
- opracowanie i udostępnienie plików z danymi w formacie przestrzennym umożliwiające przeprowadzenie przez innych badaczy porównywalnych badań, co zwiększa użyteczność przeprowadzonych badań również dla badaczy z tej samej i innych dyscyplin naukowych,
- zaproponowanie nowego sposobu analizowania zmian w mobilności turystycznej (z wykorzystaniem danych o krótkoterminowym wynajmie obiektów) umożliwiającego ocenę ich wpływu m.in. na procesy aglomeracji przestrzennej w turystyce,
- uzyskanie wiedzy na temat różnic w mobilności turystów w pandemii w różnych kategoriach obszarów recepcji turystycznej wpierającej predykcje długoterminowej transformacji post-pandemicznych zachowań mobilnych turystów, a co za tym idzie – również planowania w długim okresie infrastruktury turystycznej.

Artykuł ten, podobnie jak pierwszy artykuł cyklu, został opublikowany w czasopiśmie „ISPRS International Journal of Geo-Information” wydawanym przez MDPI, które w niektórych środowiskach akademickich uznawane są za „drapieżne”. Można było uniknąć kontrowersji publikując artykuł w jednym z wysoko punktowanych czasopism bez takiej charakterystyki.

Reasumując, podjęte przez Habilitanta zamierzenie badawcze stanowi aktualny, ważny i oryginalny problem badawczy, wynikający z jednej strony z bieżących potrzeb wzmacniania istniejących danych statystycznych opisujących zjawisko turystyki poprzez ich integrację z nowymi źródłami danych, w szczególności geoinformacyjnymi czy związanymi z aktywnością użytkowników platform i portali internetowych. Z drugiej strony podjęty problem badawczy wynika z możliwości związanych z postępującym rozwojem technologicznym, upowszechnianiem się działalności internetowych pośredników turystycznych i wciąż rosnących możliwości pozyskiwania niedostępnych dotąd danych statystycznych i metod ich analizy, w tym dużych, połączonych zbiorów danych, co pozwala na większą precyzję w badaniach przestrzenno-czasowych zjawiska ruchu turystycznego oraz rozwoju podaży turystycznej (miejsc zakwaterowania turystycznego). Najmocniejszą stroną przedłożonego cyklu jest warsztat badawczy w odniesieniu do opracowania metodyki badań, zgromadzenia autorskich danych geoinformacyjnych pochodzących z nowych, niewykorzystywanych w pełni źródeł danych, ich zintegrowanie i zastosowanie w rozbudowanych i rzetelnie przeprowadzonych procedurach badawczych w różnych kontekstach badań nad zjawiskiem wynajmu krótkoterminowego za pośrednictwem platform internetowych jako zmiennej opisującej podaż turystyczną i ruch turystyczny, a także sposób prezentacji wyników. Współpraca nad podjętym zagadnieniem z innymi naukowcami dowodzi umiejętności budowania zespołów badawczych i korzystania z różnych perspektyw badawczych.

Słabszą stroną przedłożonego do oceny cyklu publikacji jest sama zaproponowana strukturyzacja podjętego zagadnienia w wymiarze formułowania celu głównego i celów szczegółowych, prowadzenia dyskusji, czasem uproszczonego wnioskowania przy wysokiej umiejętności logicznego dowodzenia. Istotnym mankamentem w przedstawionym opisie dorobku i wkładu cyklu publikacji w rozwój dyscypliny „geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna” jest brak osadzenia badań w teorii a następnie wpisania w nią konkretnego wkładu Habilitanta. Pewne nawiązania do teorii widać w niektórych fragmentach artykułów cyklu, np. w odniesieniu do modelu cyklu życia obszarów recepcji turystycznej (TALC, Butler 1980, 2006), ale w opisie dorobku brakuje całościowego ujęcia osadzenia badań w teorii i precyzyjnego wskazania, czego dotyczyło ich rozwinięcie w wyniku przeprowadzonych przez Habilitanta badań w ramach cyklu powiązanych publikacji. Sformułowania o przyczynianiu się wniosków z badań do „rozwoju perspektywy geograficznej w badaniach dotyczących zjawiska wynajmu krótkoterminowego” są nieprecyzyjne, zbyt ogólne. Ponadto opis wkładu cyklu publikacji w rozwój dyscypliny na stronach 30-31 Autoreferatu koncentruje się na wskazaniu efektów metodycznych a zupełnie pomija efekty poznawcze, które są wynikiem badań w związku z wyodrębnieniem, obok trzech celów metodycznych, czterech celów szczegółowych badań w tym zakresie. Wkład Habilitanta można też było rozbudować o efekty aplikacyjne, które były sygnalizowane w niektórych artykułach cyklu, choć w ograniczonym zakresie.

Niemniej wartość osiągnięć naukowych serii 8 publikacji w ramach cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych stanowi w mojej opinii znaczny wkład w dyscyplinę „geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna”. Tym samym spełnia wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

Prace stanowiące główne dzieło Habilitanta mają bardzo wysoką cytowalność i inne parametry biometryczne. Zgodnie z przedstawioną przez Habilitanta analizą biometryczną na dzień 29 czerwca 2023 r.:

- łączna liczba punktów za wszystkie oceniane publikacje wyniosła: 1453, w tym w ramach głównego dzieła: 705,
- sumaryczny wskaźnik *Impact Factor* (IF) czasopism, w których ukazały się publikacje wyniósł: 68,4, w tym w ramach głównego dzieła: 39,4,
- liczba cytowań w bazie Web of Science (WoS) wyniosła: 300, w tym w ramach głównego dzieła: 200,
- indeks Hirscha w bazie WoS wyniósł: 8,
- liczba cytowań w bazie SCOPUS wyniosła: 348, w tym w ramach głównego dzieła: 241,
- indeks Hirscha w bazie SCOPUS wyniósł: 8,
- liczba cytowań wg Google Scholar wyniosła: 820, w tym w ramach głównego dzieła: 448,
- indeks Hirscha wg Google Scholar wyniósł: 10

Trzeba docenić imponującą wysokość wskaźników czytelności oraz cytowań artykułów wchodzących w skład cyklu publikacji stanowiących główne dzieło Habilitanta oraz publikacji ogółem. Świadczą one zarówno o popularności podjętej tematyki, jak i wartości merytorycznej prac Habilitanta dla społeczności akademickiej.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Obok badań ujętych w cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych Habilitant rozwijał także badania naukowe, które można odnieść do czterech obszarów badawczych. Są to badania dotyczące: przestrzennych i społeczno-ekonomicznych aspektów rozwoju drugich domów w Polsce, mobilności związanej z drugimi domami w Finlandii, funduszy UE jako czynnika rozwoju regionalnego oraz trajektorii i wyzwań rozwoju wewnętrznych peryferii.

Z powyższego wynika, że zainteresowania naukowo-badawcze Habilitanta są w pewnym stopniu zróżnicowane, ale w części łączą się z tematyką prac głównego dzieła. Są to zagadnienia związane z rozwojem drugich domów jako elementu zagospodarowania turystycznego, którymi Habilitant zajmował się w ramach przygotowywania rozprawy doktorskiej. Główne wyniki tej rozprawy ukazały się w odrębnych publikacjach, tj. w międzynarodowym wydawnictwie *Landscape and Urban Planning* (Adamiak, 2016) oraz w rozdziale książki *The Routledge Handbook of Second Home Tourism and Mobilities* (Adamiak, 2018).

W ramach obszaru badań dotyczących mobilności związanej z drugimi domami w Finlandii, podczas pracy na stanowisku badawczym w Centrum Badań Turystycznych w Savonlinnie Habilitant opublikował we współautorstwie monografię (Adamiak i in., 2015) syntetyzującą główne wyniki badań prowadzonych w ramach konsorcjum badawczego Uniwersytetu Wschodniej Finlandii oraz Fińskiego Instytutu Środowiska (SYKE). Dotyczą one rozpowszechniania dostępu do drugich domów w Finlandii, ich struktury ze względu na lokalizację i standard techniczny, częstotliwość użytkowania oraz percepcję znaczenia drugich domów dla rozwoju lokalnego przez władze lokalne. Ponadto w ramach współpracy w ww. projekcie Habilitant opublikował trzy artykuły we współautorstwie: Pitkänen, K., Adamiak, C., Halseth, G. (2014), „*Sociologia Ruralis*”, Adamiak, C., Pitkänen, K., Lehtonen, O. (2017), „*GeoJournal*” oraz Adamiak, C., Hall, C. M., Hiltunen, M. J., Pitkänen, K. (2016), „*Tourism Geographies*”.

Odrębną tematyką badań były fundusze UE jako czynnik rozwoju regionalnego, stanowiące jeden z głównych tematów badań podjętych przez Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora. Bazowały one na unikalnej bazie danych o funduszach europejskich trafiających do jednostek podziału terytorialnego w Polsce. W efekcie tych prac Habilitant opublikował współautorską monografię wydaną w ramach serii KPZK PAN (Dubownik A., Rudnicki R., Szyda B., Adamiak C., Kaliński K., 2019). Ponadto był on współautorem artykułu naukowego opublikowanego w czasopiśmie „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” (Rudnicki R., Dubownik A., Szyda B., Adamiak C., 2019), dotyczącego powiązania zdolności do absorpcji środków unijnych jednostek terytorialnych o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, a także artykułu badającego wpływ dystrybucji funduszy UE na konwergencję społeczno-gospodarczą kraju w układzie podregionów (Churski, P., Dubownik, A., Adamiak, C., Szyda, B., 2020) oraz artykułu naukowego oceniającego rolę interwencji polityki spójności w walce z marginalizacją wewnętrznych peryferii (Dubownik, A., Churski, P., Adamiak, C., Szyda, B., 2022).

Ostatni z tematów badawczych podjętych przez Habilitanta dotyczy obszarów wewnętrznych peryferii w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem ich wrażliwości i odporności na kryzys SARS-CoV-2, który został podjęty w ramach projektu realizowanego w konsorcjum i finansowanego przez NCN. Wyniki przeprowadzonej przez Habilitanta wielokryterialnej delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych zostały opublikowane w „Przeglądzie Geograficznym” (Churski P., Adamiak C., Szyda B., Dubownik A., Pietrzykowski M., Śleszyński P., 2023).

W pracach w ramach publikacji niebędących częścią cyklu powiązanych artykułów naukowych Habilitant wykazał się dobrym warsztatem badawczym, zdobytym i wypracowanym m.in. w ramach badań w krajowych i międzynarodowych zespołach i projektach badawczych prowadzonych przez konsorcja naukowe, stosowaniem zróżnicowanych metod badawczych, w tym badań ankietowych, terenowych, w oparciu o studia przypadków i in. oraz wykazał, że potrafi prowadzić logiczne i wnikliwe analizy oraz dokonywać syntezy. Dorobek ten spełnia wymogi naukowe.

Inna aktywność Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora, tj. od 2014 roku obejmuje:

- 24 prace naukowo-badawcze (bez uwzględnienia 8 artykułów składających się na główne dzieło) opublikowane w ramach wskazanych wyżej obszarów badawczych, w tym 4 monografie naukowe, 7 rozdziałów w monografiach naukowych, 13 artykułów w czasopismach, dla których łączny *Impact Factor* (IF) czasopism, w których się ukazały wyniósł: 23,5,
- 24 wystąpienia na konferencjach naukowych, w tym 15 na konferencjach międzynarodowych (Francja, Irlandia, Włochy, Turcja, Hiszpania, Szwecja, Bośnia i Hercegowina, Kanada, Litwa, Finlandia i in.),
- udział w 2 projektach badawczych: w roli wykonawcy w międzynarodowym projekcie pt. „Homes beyond homes (HOB0): multiple dwelling and everyday living in leisure spaces” finansowanym przez Akademię Finlandii (Future of Living and Housing Research Programme nr SA255424), realizowanym przez Uniwersytet Wschodniej Finlandii w Joensuu w latach 2011–2015, w roli wykonawcy w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (grant OPUS nr 2020/37/B/HS4/01034) pt. „Trajektorie i wyzwania rozwoju wewnętrznych peryferii w nowych uwarunkowaniach spójności post SARS-CoV-2”, realizowanego przez konsorcjum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu,
- udział w 7 komitetach organizacyjnych konferencji naukowych w Polsce, głównie w Toruniu,

- członkostwo w 2 organizacjach i towarzystwach naukowych, w tym: Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział w Toruniu, International Geographical Union Tourism Commission (członek – korespondent od 2012 r.),
- rolę redaktora tematycznego czasopisma „Bulletin of Geography. Socio-Economic Series”, członkostwo w 2 komitetach recenzentów (*reviewer board*) czasopism „Land” oraz „ISPRS International Journal of Geo-Information”,
- funkcję recenzenta artykułów naukowych w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych (łącznie liczba przygotowanych recenzji: 102, w tym 88 recenzji artykułów naukowych dla międzynarodowych czasopism naukowych poświęconym badaniom turystyki, geoinformacyjnych, poświęconym studiom miejskim oraz obszarów wiejskich).

Podsumowując, dotychczasowy dorobek Habilitanta w zakresie pozostałych osiągnięć naukowych, tj. aktywności publikacyjnej, wystąpień na konferencjach, udziału w komitetach naukowych i organizacyjnych konferencji, projektów badawczych, członkostwa w organizacjach o charakterze naukowym, udziału w komitetach redakcyjnych, recenzowania artykułów należy uznać za znaczący. Uzasadnieniem dla takiej oceny jest zarówno liczba podejmowanych aktywności, jak i ich zróżnicowany charakter, w tym międzynarodowy.

5. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

W zakresie aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej Habilitant wykazał:

- współpracę badawczą z Uniwersytetem Wschodniej Finlandii (UEF) w latach 2014-2015 jako pracownik na stanowisku badawczym w Centrum Badań Turystyki UEF w Savonlinnie, a wcześniej w roli stypendysty CIMO w Departamencie Studiów Geograficznych i Historycznych Uniwersytetu Wschodniej Finlandii w Joensuu,
- staż długoterminowy w ramach programu Erasmus w Departamencie Geografii i Historii Ekonomicznej Uniwersytetu w Umeå w Szwecji w latach 2018–2019 jako *senior visiting lecturer*,
- 4 staże krótkoterminowe w ramach mobilności dla pracowników naukowo-dydaktycznych w programie Erasmus: Western Caspian University w Baku, Azerbejdżan, luty 2022 r., Addis Ababa University, Etiopia, luty 2020 r., Sfax University, Tunezja, lipiec 2019 r. oraz Polessky State University w Pińsku, Białoruś, październik 2016 r.

Podsumowując, warunek wykazywania się przez Habilitanta istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej należy uznać za spełniony.

6. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzatorskiej, współpracy z otoczeniem gospodarczym

Habilitant wykazuje znaczącą aktywność dydaktyczną (m.in. prowadzenie wykładów i ćwiczeń), głównie na studiach I i II stopnia kierunku „turystyka i rekreacja”, ale także na innych kierunkach w ramach wydziału: geografia, geografia i kształtowanie środowiska, gospodarka przestrzenna, sport i wellness, geoinformacja środowiskowa. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z 28 różnych przedmiotów, jak: podstawy turystyki, przedmioty związane z zastosowaniem technologii informacyjnych w turystyce, przedmioty geograficzne, a także zajęcia w języku angielskim dla zagranicznych studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w tym autorski przedmiot „Geography of

Poland: landscape, society and tourism”, zajęcia dla anglojęzycznych uczestników szkół letnich prowadzonych na UMK oraz obcokrajowców przygotowujących się do podjęcia studiów w języku polskim.

W ramach działalności dydaktycznej dr Czesław Adamiak wypromował 35 dyplomantów na podstawie prac licencjackich z turystyki i rekreacji oraz geografii. Sporządził 52 recenzje prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich z turystyki i rekreacji, geografii oraz gospodarki przestrzennej. Na podstawie 3 prac licencjackich opracował wraz z dyplomantami artykuły naukowe we współautorstwie.

Habilitant posiada także dorobek organizacyjny realizowany w macierzystej Uczelni (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Od 2018 r. pełni rolę kierownika wydziałowej komisji ds. kierunku studiów turystyka i rekreacja.

Wymiar popularyzatorski stanowi ważny element pracy Habilitanta a wyraża się przede wszystkim w: autorstwie podręczników szkolnych, uczestnictwie w organizacji Olimpiady Geograficznej i innych konkursów wiedzy geograficznej oraz autorstwie publikacji popularnonaukowych.

Dr Czesław Adamiak jest współautorem 3 podręczników szkolnych do geografii wydawnictwa Nowa Era z serii „Oblicza geografii” dla uczniów szkół średnich. Od 2009 r. jest jurorem zawodów okręgowych a od 2017 r. członkiem Komitetu Głównego Olimpiady Geograficznej. Od 2014 r. współorganizuje Wielki Test Wiedzy Geograficznej na UMK dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Ponadto Habilitant jest współautorem 14 map w „Atlasie województwa kujawsko-pomorskiego” oraz „Internetowym atlasie województwa kujawsko-pomorskiego”.

Habilitanta w wymiarze działalności dydaktycznej, organizacyjnej, współpracy z otoczeniem gospodarczym i popularyzacji nauki charakteryzuje duża aktywność. Ma ona związek z głównym nurtem jego aktywności naukowej.

7. Wniosek końcowy

Na podstawie oceny wskazanego przez Habilitanta osiągnięcia naukowego będącego podstawą o ubieganie się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, tj. cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. „Wynajem krótkoterminowy mieszkań za pośrednictwem platform internetowych: stan i dynamika przestrzenna oraz generalizacje na podstawie analiz geoinformacyjnych” stwierdzam, że stanowi ono znaczny wkład w rozwój dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, jest oryginalne i odpowiada wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Uważam dokonania Habilitanta za wartościowe i rzetelne merytorycznie, interesujące poznawczo i wnoszące nowe ujęcia metodyczne. Uwzględniając także ocenę pozostałych kryteriów stwierdzam, że Habilitant spełnia ustawowe wymagania oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego.

W świetle powyższego formułuję pozytywną ocenę wniosku dra Czesława Adamiaka i wnoszę o dopuszczenie do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

Poznań, 7 lutego 2024 r.

